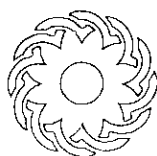

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

آموزش مفاهیم دینی به خردسالان

برای مربیان مهدهای کودک

کتاب مرجع

ویرایش اول

معاونت امور کتابخانه‌ها

دفتر کتابخانه مرکزی

- هنرمند: دفتر امور فرهنگی - چاپ: بهار ۱۳۹۵

آموزش مفاهیم دینی به خردسالان برای مربیان مهدهای کودک: کتاب مرجع /
برنامه‌ریزی محتوای انتشارات لک لک؛ به سفارش سازمان بهزیستی کشور.
تهران: لک لک، ۱۳۹۰.
۱۲۸ ص: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی)؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
۹۷۸-۹۶۴-۸۹۸-۲-۹۱
فیفا
تعلیمات دینی برای کودکان
آموزش قبل از مدرسه -- ایران -- راهنمای آموزشی
مربیان کودک -- ایران -- راهنمای آموزشی
نشر لک لک
سازمان بهزیستی کشور
۴/۷۶۸ ۱۳۹۰/BP۲۵۳
۶۴۴/۲۹۷
۲۵۱۵۱۴۶
۲۳/۰۷/۱۳۹۰
۲۷/۰۷/۱۳۹۰
۲۵۱۳۸۲۱

عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتایشناسی ملی
تاریخ درخواست
تاریخ پاسخگویی
کد پیگیری

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

سازمان بهزیستی کشور

آموزش مفاهیم دینی به خردسالان
برای مربیان مهدهای کودک
کتاب مرجع

ویرایش اول

بها: ۱۲۸۰۰ تومان

این مجموعه، هدیه ایست به روح دانای
استاد ارجمند، دکتر رجبعلی مظلومی...
که آنچه در اینجا آمده است، برگرفته از
اندیشه های اوست...

سازمان چاپ و انتشارات اوقاف

تهیه و تدوین محتوای
معاونت امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشور
دفتر امور فرهنگی سازمان بهزیستی کشور
انتشارات لک لک

چاپ اول، نشر لک لک ۱۳۹۰

۳۰۰۰
تیراژ

مدیر هنری و طراح گرافیک: کیانوش غریب پور
صفحه آرایی: عیسی مقدم، امیر شبانی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

«هو العليم»

تهیه متون آموزشی برای کودکان و نوجوانان با رویکردهای نوین تعلیم و تربیت از مهم ترین و در عین حال دشوارترین چالش های اولیاء و معلمان است. با رشد روز افزون مواد آموزشی و گسترش حوزه ها و شیوه ها، کارشناسان ناچارند در جهت جذابیت و اثربخشی مطالب تلاش کنند. ارتقاء کیفیت مطالب به تنهایی تضمین کننده ی اقبال نیازهای فراگیران نیست و در میان انبوه موضوعات در حال عرضه به گروه های سنی کودک و نوجوان، عناصر «ضرورت» و «جذابیت» بسیار مهم اند. اگرچه فطری بودن گرایشات و علائق معنوی و مذهبی، می تواند مهم ترین مؤلفه ی «جذابیت» به شماررود، اما این عنصر می تواند تنها انگیزه ی آغازین باشد و در ادامه، آن چه آموزه های سال های کودکی و نوجوانی را عمق خواهد داد، استفاده از شیوه های هنری است. بدون ذوق و ظرافت که خود بارقه ای قدسی از هنر اسلامی محسوب می شود آموزش مفاهیم دینی دشوار خواهد بود.

آموزش مذهبی به طور طبیعی از خانواده آغاز می شود و در نهاد های اجتماعی ادامه می یابد. فرزندان تحت پوشش سازمان بهزیستی امکان حضور مستمر در محیط خانواده را نیافته اند و از این رو در فرایند تربیت دینی، به مهدکودک و مدرسه وابستگی بیشتری دارند. از این رو منابع آموزشی در این مقاطع باید با ظرافت و هوشمندی طراحی شده و در مرحله اجرا نیز از مربیان با تجربه و در عین حال با انگیزه بهره گرفته شود. امید است که این کتاب، مقدمه ی مناسبی برای حرکت در این مسیر باشد. انتظار دارد اساتید و صاحب نظران و دست اندرکاران محترم با همکاری، همفکری و ارائه نقطه نظرات اصلاحی خود، سازمان بهزیستی کشور را در جهت نهادینه نمودن این هدف مهم یاری نمایند.

عبدالرضا شیخ الاسلامی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

در جامعه اسلامی توجه به اصول و ارزش های بنیادی و توجه و دقت در عدم انحراف از این ارزش ها، از لازمه های بقاء و تعالی است و این امر ممکن نمی شود، مگر اینکه تک تک افراد جامعه با مفاهیم دینی و این اصول و ارزش ها آشنا و به آن پایبند باشند. ایمان قوی و راسخ و نفوذ ناپذیر، از جمله نتایج فهم درست و درک دقیق از ارزش ها است و در هر جامعه ای که ایمان و تقوی حکم فرما باشد، خداوند متعال هدایت و برکات خود را به آن جامعه برآزیر خواهد کرد.

کودکان و خردسالان به عنوان سرمایه های بکر و امیدهای آینده جامعه، حائز اهمیت فراوان در نهادینه کردن این اصول و ارزش ها هستند که پرورش صحیح آن ها، می تواند آینده و سعادت جامعه را تضمین نماید، البته در این امر نباید از وجود مربیان پاک که خود تربیت شده ی مکتب اسلام ناب محمدی می باشند به عنوان عامل مهم و شرایط اساسی پرورش صحیح کودکان غافل شد.

در این راستا، سازمان بهزیستی کشور به عنوان متولی امور مهدهای کودک، ارتقا سطح خدمات دینی و فرهنگی مراکز فوق را از مهم ترین اهداف و رویکردهای خود قرار داده است و تلاش می نماید ضمن آشنایی جامعه هدف با مفاهیم دینی، تعلیم و تربیت را از ابعاد مختلف فطری، روانی و جسمی آنان و با توجه به مقتضیات زمان، و تفاوت های فردی، احصاء و ترویج نماید.

در این جسا، برخورد لازم می دانم از زحمات ارزشمند افرادی که در تدوین این مجموعه ی ارزشمند تلاش نموده اند سپاس گزاری نمایم. بدیهی است ویرایش نخست کتاب دارای کاستی هایی نیز خواهد بود؛ لذا از هر گونه اظهار نظر اساتید و صاحب نظران در جهت رفع نقائص این مجموعه تقدیر می گردد.

دکتر همایون هاشمی

رئیس سازمان بهزیستی کشور

فهرست

- ۱۴ مربی گرامی
- ۱۸ هدایت تربیتی و مراحل رشد
جاذبه ها و انگیزش های مذهب برای کودکان
- ۱۹ رابطه مربی با کودک
- ۲۱ اهداف تفصیلی آموزش مفاهیم دینی در مهد کودک
تقویت حس دینی و علائق مذهبی
پرورش هویت دینی
پرورش صفات اخلاقی و رفتارهای اجتماعی
انس با قرآن کریم
- ۲۵ انس با ائمه معصومین (ع) و ولایت مداری
- ۲۶ بنیان آموزش اخلاق و اندیشه ی دینی
الگوی طلبی و الگوی پذیری
انطباق فعالیت های آموزشی و تربیتی بر مبانی انس با ولایت
عاطفه پذیری کودکان
- ۲۷ غم و شادی در آموزش کودکان
- ۲۸ جایزه و پاداش
- ۲۹ واحدهای فعالیت
- ۳۰ توحید (خدانشناسی)

۳۱	دانستنی های مربی توحید
۳۴	بایدها در آموزش خدانشناسی به کودکان
۳۵	نبوت (پیامبر اکرم (ص))
۳۶	دانستنی های مربی
۳۷	جزئیات زندگی حضرت رسول (ص)
۴۱	امامت (ائمه معصومین (ع))
۴۲	دانستنی های مربی
۴۳	زندگی دوازده امام (ع)
	امام علی (ع)
۴۴	امام حسن (ع)
	امام حسین (ع)
	امام سجاد (ع)
	امام محمد بن علی (ع) (باقر العلوم)
	امام جعفر صادق (ع)
	امام موسی کاظم (ع)
	امام علی بن موسی الرضا (ع)
۴۵	امام جواد (ع)
	امام هادی (ع)
	امام حسن عسکری (ع)
	امام مهدی (عج)

	بایدها در آموزش واحدهائمه معصومین ^(ع) به کودکان
۴۷	عدل
۴۹	دانستنی های مربی
۵۰	بایدها در آموزش مفهوم عدل به کودکان
۵۱	معاد
۵۲	دانستنی های مربی
۵۳	بایدها در آموزش معاد به کودکان
۵۵	قرآن
۵۷	دانستنی های مربی
	گردآوری و نگارش قرآن در زمان حیات پیامبر ^(ص)
۵۹	نعمت های خدا
۶۱	دانستنی های مربی
۶۲	سوره همراه با آموزش واحد
	آیه ی همراه با آموزش واحد
۶۳	کودک مسلمان
۶۴	دانستنی های مربی
۶۵	واحدهای زیرمجموعه
۶۶	نماز
	روزه
	حج

۶۷	امر به معروف و نهی از منکر دعا مناسبت ها و ایام الله
۶۸	سلام کردن نظافت و بهداشت پدر، مادر، خانواده رفتارهای اسلامی
۷۱	آموزش های قرآنی
۷۲	انس و یادگیری قرآن کریم نکته ها در آموزش قرآن کریم
۷۳	سوره کوثر
۷۴	سوره نصر
۷۵	سوره قدر
۷۶	سوره فلق
۷۷	سوره ناس
۷۸	سوره والعصر
۷۹	واحدهای فعالیت براساس دانستنی های جذاب قرآنی گیاهان قرآنی
۸۰	بعضی از حیواناتی که نامشان در قرآن آمده است پوشیدنی ها در قرآن، رنگ ها در قرآن
۸۱	کالاها و وسایل در قرآن آشنایی با سوره های قرآن کریم
۸۲	جدول ترتیب سوره های قرآن کریم
۹۴	چهل حدیث آموزش آیات و احادیث
۹۵	آیات و احادیث

۹۹	فعالیت ها
۱۰۰	فعالیت پایه
۱۰۱	مراحل اجرای فعالیت
۱۰۲	فعالیت پیرو
۱۰۳	شبکه‌ی مفهومی
	شش بعد انتظارات رشد در فعالیت
۱۰۶	فعالیت ها در دوره پیش دبستانی
	انواع فعالیت ها و روش ها
	مشاهده
۱۰۷	بست و بستگو
	گردش وار در
۱۰۸	شعر
۱۰۹	قصه
۱۱۰	نقاشی
۱۱۲	کاردستی
۱۱۳	بازی
۱۱۵	نمایش خلاق
۱۱۷	فرم ها
۱۱۸	تاثیر فرم های مذهبی در آموزش دین به کودکان
۱۱۹	اخلاق و رفتارهای مذهبی، فرم های انتزاعی
۱۲۰	فرم ها (آمیختن، تجربه، مشاهده و خلاقیت)
۱۲۱	آواها و نواها
	برش مکانی-زمانی
۱۲۲	تثبیت
۱۲۵	منابع و مآخذ

مربی گرامی:

موضوع آموزش، به خودی خود، جایگاهی بس رفیع دارد و هنگامی که با مسئولیت خطیر و حساس آموزش مفاهیم دینی همراه می گردد، ارزش و اهمیت آن دوچندان خواهد بود. از آن جا که فرآیند یاددهی و یادگیری مؤثر مستلزم برخورداری از دانش، مهارت و ابزار مناسب آموزشی و کمک آموزشی است، مجموعه کتاب های «آموزش مفاهیم دینی به خردسالان» جهت یاددهی و آموزاندن مفاهیم دین به نوآموزان ۳ تا ۴ ساله و ۴ تا ۵ ساله، تهیه و تدوین شده است. طراحی این مجموعه، به نحوی صورت پذیرفته است که علاوه بر بار دانش و مهارت های لازم، درگیرنده ی فعالیت های آموزشی و پرورشی و تربیتی کافی باشد. این مجموعه شامل ۱۰ جلد کتاب، تحت عناوین زیر است:

❶ کتاب مرجع برای مربیان مهدکودک: در این کتاب دانش افزایی مربیان، در زمینه های اطلاعات دینی، روانشناسی کودک، اهداف آموزشی، آگاهی های لازم در ارتباط با انتظارات یاددهی، تعریف و تفکیک فعالیت ها، مدنظر است.

❷ کتاب راهنمای آموزش مفاهیم دینی برای مربیان مهدکودک: در این کتاب ویژگی های کودکان ۳ تا ۵ ساله، محورهای تربیت در دوران پیش از دبستان، مهارت های لازم برای مربی، روش های آموزش مفاهیم دینی در مهدکودک، روش های توسعه ی مهارت های اساسی، راهکارهای آموزشی، چگونگی آموزش قرآن به کودکان، جدول زمان بندی آموزش مفاهیم دینی و بکارگیری برگه های ارزشیابی، مدنظر است.

❸ کتاب راهنمای آموزش شعر برای مربیان مهدکودک: در این کتاب آشنایی با شعر کودک، روش های آموزش شعر به کودکان، مجموعه شعرهای ویژه ی کودکان با مفاهیم دینی، متناسب با واحدهای فعالیت و جدول زمان بندی آموزش، ارائه شده است.

❹ کتاب راهنمای آموزش کاردستی برای مربیان مهدکودک: در این کتاب آشنایی با کاردستی کودک، روش های آموزش کاردستی، خلاقیت های مربی، مجموعه کاردستی های آموزشی با مفاهیم دینی، متناسب با واحدهای فعالیت و جدول زمان بندی آموزشی ارائه شده است.

۵) کتاب راهنمای آموزش نقاشی برای مربیان مهدکودک: در این کتاب آشنایی با نقاشی کودک، روش ها و تکنیک ها، ویژگی های نقاشی آزاد، آموزش نقاشی های ساده به کودکان، رنگ شناسی، ارائه شده است.

۶) کتاب راهنمای آموزش نقاشی خلاق برای مربیان مهدکودک: در این کتاب تعریف نمایش خلاق، تأثیر نمایش خلاق در پرورش و تقویت رشد کودک، نمونه هایی از نمایش خلاق با مفاهیم دینی، منطبق با جدول زمان بندی آموزش مفاهیم دینی، ارائه شده است.

۷) کتاب راهنمای قصه برای مربیان مهدکودک: در این کتاب تعریف قصه و تأثیر آن در پرورش و تقویت رشد ذهنی کودک، اهمیت قصه ها در آموزش مفاهیم و هم ذات پنداری کودکان با قهرمان قصه، نمونه هایی از قصه های دینی متناسب با جدول زمان بندی آموزش مفاهیم دینی، ارائه شده است.

۸) کتاب راهنمای بازی برای مربیان مهدکودک: در این کتاب تعریف بازی و تأثیر آن در پرورش و تقویت رشد ذهنی و جسمی کودک اهمیت بازی به عنوان اثربخش ترین راه کار یاد گیری و کسب تجربه در کودکان، نمونه هایی از بازی های دینی، متناسب با جدول زمان بندی آموزش مفاهیم دینی، ارائه شده است.

۹) کتاب کار کودک: این کتاب، ویژه ی کودکان است که به عنوان تمرین های دست ورزی، مداد - کاغذی و مهارت های ترسیمی و آمادگی برای مهارت های نگارشی تنظیم شده است.

۱۰) کتاب کار کودک (مفاهیم علوم و ریاضی از منظر دینی) ویژه ی کودکان به عنوان تمرین های دست ورزی، مداد - کاغذی و مهارت های ترسیمی و آمادگی برای مهارت های نگارشی تنظیم شده است.

الف: روش کاربرد هر یک از کتب شماره ۳ تا ۸ در جدول انتهای کتاب شماره ۲ با موضوع راهنمای آموزش مفاهیم دینی برای مربیان گنجانده شده است. به طور مثال، هفته ۵ (هفته اول آبان ماه) در هر خانه جدول راهنمای مربیان در انتهای کتاب با عنوان نعمت های خدا اسم برده شده که در این هفته، مربی می تواند از سوره یاد شده (سوره حمد) و قصه سفره عمو عباس و... و کار دستی آویزها و بازی ماهی گیری و شکر خدا، یاد خدا و... استفاده نماید.

ب: در کتب شماره ۹ و ۱۰ کودک نباید هفته ای که در آن قرار دارد از کتاب کار خود بار راهنمایی مربی استفاده خواهد کرد.